Kvindesagen paa Landet.

Naar man taler om Kvindesagen, er det nærmest, som den fremtræder i de store Byer, hvor en Bevægelses Bølger gaar højst. Paa Landet er der ikke saa afgrænsede Former, saa stor en Kløft mellem Kønnene. Men netop derfor kan det være interessant at betragte Forholdene der, og se i hvilken Skikkelse Kvindesagen dér træder frem.

Den gamle traditionelt nedarvede Tankegang har ogsaa paa Landet sat sit Stempel paa Opdragelsen. Forestillingerne om Kvindens Væsen, Naturgrund og Stilling i Livet, som den paa alle Punkter svage og underordnede, er gennem Aarhundreder ligesom bleven en anden Natur. Enhver, som véd, hvilken Plads vanemæssige Handlinger tager i Livet, forstaar ogsaa Følgerne af dette. Men det viser sig ikke saa meget i Opdragelsen med Hensyn til ydre Livsstilling, som i Tankernes og Viljelivets Uddannelse, det vil sige, Kvindernes Opfattelse af deres Stilling i Samfundet, deres Pligt mod dem selv og andre. At lære et bestemt Fagarbejde, et Haandværk, er ganske vist ikke almindeligt blandt Kvinderne paa Landet — det skulde da være som Syersker — men det er heller ikke almindeligt blandt Mændene. Agerdyrkningen og det dertil hørende lægger Beslag paa de fleste unge Mænds og Kvinders Kræfter. Men de fleste Steder er Kvinden, naar Talen er om det offentlige Liv, fuldstændig udelukket, det vil sige, hvor det ikke ytrer sig som Forlystelser; thi dér er hun ogsaa paa Landet det centrale Midtpunkt, om end paa en noget anden Maade end i Byerne.

Med Hensyn til Undervisningen er Forskellen mellem Kønnene ikke særdeles stor. De faa i Almueskolerne ganske ens Undervisning, og hvis de senere vil have mere Oplysning, tager de paa en Højskole, men ogsaa disse Skoler besøges af unge Mænd. Uligheden ligger ogsaa her i den herskende Tankegang. Kvinderne har intet at gøre med offentlige Sager, de har ingen Indflydelse paa, hvorledes Lovene og Vedtægterne, som ordner Samfundet, bliver, kun har de at rette sig efter disse Love og Vedtægter. Derfor er det gaaet ind i den almindelige Tankegang som en Selvfølge: Kvinderne skal ikke bryde sig om Samfundsspørgsmaal, og altsaa ikke i Udviklingstiden forberedes til Deltagelse i det offentlige Liv. Dette bidrager til at indsnævre deres Synskreds, og de kommer til at bevæge sig indenfor alt for snævre Grænser, ved at deres aandelige Evner ikke komme til Udvikling. Men den Trang, der er i ethvert Menneske til, at søge udenfor sig selv, at udvide sin Synskreds og *virke,* giver sig desværre, i Mangel af noget bedre, Udslag i Studering af andres Privatliv, og deraf kommer den Bagtalelse, som er saa bekendt blandt Kvinder, men som aandelig interesseløse Mænd kappes i, for at gøre dem Rangen stridig.

August Strindberg har sagt, at paa Landet er Kvindespørgsmaalet løst, ti dér arbejder Mand og Kvinde i Fællesskab, og den enes Arbejde agtes lige saa højt som den andens. Man kan vel med større Ret sige, at dér er Spørgsmaalet ikke kommet frem. Men det vil aldrig der fremtræde i samme Form som i Byerne, det umuliggøres af Forholdene. Der kan aldrig Raabet: *Ret til Arbejde!* komme til at lyde fra Kvinderne, men derimod den berettige Fordring: *Ret til at deltage i det offentlige Liv, og samme juridiske Ret som Manden.* Ti med Hensyn til Retsstillingen i juridisk Henseende er det ens overalt. Og for det første er det meningsløst, at den ene Halvdel af Menneskeslægten er retløs, og dog, trods Umyndigheden, kan straffes efter Loven, og for det andet strider det imod de aller simpleste menneskelige Begreber om Retfærdighed. Kvinden paa Landet føler ganske vist i de fleste Tilfælde ikke sin Retløshed, men selv om der kun var en eneste Kvinde som gjorde det, saa var det en for meget, og desværre kan der fremdrages hundrede af Tilfælde, hvor det sker.

I det hele og store har Kvinderne endnu ikke faaet Øjnene op for, hvad der kæmpes om; men naar Bevægelsens Modstandere deraf drager den Slutning, at Kvinderne ikke ville have større Rettigheder og det Ansvar, som følger med, saa er det en Fejltagelse; ti det beviser kun, at Bevægelsen først er i sin Begyndelse. Der er dog adskillige Steder paa Landet dannet Kvindeforeninger, og hos de mest vakte vaagner en dybtfølt Trang til at være med i det offentlige Liv, det vil sige, have Indflydelse paa Lovene og derigennem paa Samfundets Ordning.

Kvindens største Betydning ligger i Hjemmet, det er en almindelig Sandhed, som alle snart kan blive enige om, og da det er Hjemmene, der bærer Samfundet, saa kan det nok paa en vis Maade siges, at hun har Indflydelse i det offentlige Liv, vi mærker hendes moralske Indflydelse overalt; men det er kun paa en indirekte Maade, hun virker, og der er ingen Grund til at lægge hæmmende Baand paa de gode Kræfter; af dem faar vi aldrig for mange, og mindst i vore Dage, da der er Opløsning i saa mange Forhold. Der kan ikke være Tvivl om, at det vilde være en stor Fordel, om Kvinderne kom med i Sogneraad, med at ordne Skolevæsenet og Fattigvæsenet; hvor Blufærdigheden maa være fremherskende, dér maatte Kvindernes varme, handlekraftige Natur være paa sin Plads. Et tydeligt Tegn paa, at Kvinderne paa Landet ere begyndt at komme med, er, at der flere Steder er valgt flest Kvinder til at føre Tilsyn med Plejebørn; det vilde ikke være sket for flere Aar siden, og dette Fremskridt kan tilskrives denne Bevægelse.

Kvindesagen paa Landet er forholdsvis ny, men det vil vise sig, at naar Kvinderne selv tager kraftig fat, er der en frugtbar Arbejdsmark. Hos den sunde Slægt med den varme Følelse under det tilsyneladende rolige Ydre er Kræfter skjulte, som lover godt for Fremtiden, naar de kommer til Udvikling.

Ferdinand Nielsen.

Lidt af alt.

Kvindevalgretsforeningen agter i Slutningen af August at afholde et offentligt Møde for om muligt at forberede en Agitation med de forestaaende Landstingsvalg for Øje.